

mesec znanosti

POROČILO 2023

POVZETEK

V letu 2023 smo skupaj s sodelavci in raznolikimi partnerji organizirali 18 dogodkov s področja znanosti, visokega šolstva in inovacij, ki so pritegnili preko 2.000 udeleženk in udeležencev.

Tit Neubauer

Sektor za znanost, MVZI

Mesec znanosti 2023

Poročilo

Uvodne ugotovitve

Mesec znanosti se je v letu **2023 odvijal med 13. septembrom in 21. decembrom** in je že tradicionalno potekal čez celotni zadnji kvartal leta, s čimer seveda presega pregovorni mesec, kot izhaja iz naziva serije dogodkov. V tokratni izdaji smo uspeli skupaj s številnimi uveljavljenimi soorganizatorji in nekaterimi novimi [izvesti 18 dogodkov, kar je največje število izvedenih dogodkov doslej](#) in kaže na naraščajoče zanimanje deležnikov in splošne javnosti za vključitev v dogodke, ki se odvijajo pod okriljem Meseca znanosti. Glede na veliko število dogodkov, v poročilu tokrat ločeno izpostavljamo zgolj nekatere, čeprav je bil vsak načrtno izbran in s svojimi vsebinami in/ali aktivnostmi prispeval k promociji znanosti. Celoten seznam in opis dogodkov se ohranja na osrednjem [spletnem mestu Meseca znanosti 2023](#).

V tokratno serijo dogodkov smo vstopili tudi z nekoliko prenovljeno in posodobljeno podobo Meseca znanosti, ki po eni strani odraža potrebo po naslavljanju čedalje širših ciljnih skupin (npr. od leta 2023 so logotip in nekateri drugi predstavitevni materiali na voljo tudi v angleškem jeziku), a hkrati ohranja temeljne elemente, že dobro uveljavljene in prepoznane vizualne podobe. Nova vizualna podoba omogoča tudi enostavno umeščanje vsakokratne letnice v osnovni logotip, s čimer smo zagotovili, da bo podoba v prihodnje ohranjala osnovno strukturo, a se vseeno prilagajala glede na leto izvedbe. Ohranili smo

tudi komunikacijski ključnik za spletna družabna omrežja *#To je znanost*, ki ga bo potrebo v prihodnje še dodatno promovirati in skrbeti za njegovo dosledno uporabo. Skladno s tem bi veljalo **v prihodnje pripraviti tudi pisne usmeritve za soorganizatorje dogodkov** glede skrbne in dosledne uporabe vseh komunikacijskih elementov Meseca znanosti.

Angleška različica posodobljenega logotipa

Skladno s prenovljeno organizacijo delovnih področij na ravni Vlade Republike Slovenije smo poudarek namenili tudi promociji inovacijskih vsebin, aktivnosti in dogodkov, a pri tem ohranili osrednji težišče na ustrezni promociji in komuniciranju znanosti. Osrednje spletno mesto smo dopolnili tudi s koledarjem dogodkov, ki uporabnikom omogoča enostavnejši pregled vseh terminov

posameznih dogodkov. V prihodnje bo potrebno koledar nadgraditi v smeri večje interaktivnosti, s čimer bomo uporabnikom zagotovili še enostavnejše brskanje in pregled posameznih dogodkov.

Dogodki in aktivnosti v letu 2023

Že drugo leto zapored smo Mesec znanosti otvorili s [Stičiščem znanosti in gospodarstva](#) v okviru 55. Mednarodnega sejma obrti in podjetništva (MOS) v Celju, kjer smo zagotovili možnost predstavitve preko **30 sodelujočim organizacijam in institucijam s področja znanosti, visokega šolstva in inovaciji** in na katerem je bilo predstavljenih **preko 100 inovacij**, razvitih s strani slovenskih deležnikov raziskovalnega in inovacijskega sistema.

Stičišče znanosti in gospodarstva na 55. MOS

Tokrat so bile v ospredju predvsem tematike in področja elektronike, mehatronike, avtomatike, robotike, bionike, energetike, IKT, vesoljske tehnologije, mikro-, bio- in nanotehnologije ter novih materialov.

Nadaljevali smo tudi s podporo pridruženemu dogodku Evropske noči raziskovalcev »[Znanost za vse](#)«, ki ga je izvedla [Univerza na Primorskem](#), s čimer smo prispevali, da se promocija znanosti izvaja tudi preko projektov, ki zaradi pomanjkanja sredstev ne prejmejo neposrednega financiranja s strani Evropske komisije. Po prvotni oceni gre za primeren in potreben pristop, ki bi ga veljalo v prihodnje še nadgraditi in razširiti ter na takšen način omogočiti, da se v Sloveniji izvedejo številnejši projekti v okviru Evropske noči raziskovalcev. Slednje je lahko ključnega pomena prav v primerih, ko se omenjeni projekti izvajajo tudi v znanstveno-visokošolskih središčih zunaj Ljubljane, zato nameravamo s prakso, v obstoječi ali spremenjeni obliki, nadaljevati tudi v prihodnje.

V sodelovanju z Institutom »Jožef Stefan« smo izvedli [16. Mednarodno konferenco o prenosu tehnologij](#) (angl. International Technology Transfer Conference, ITTC), s katero smo uspeli povezati nacionalna prizadevanja na področju promocije pomena valorizacije znanja z aktivnostmi in ukrepi, ki se izvajajo na ravni EU.

Tema tokratne konference je bila »Vseevropsko povezovanje inovacijskih storitev, ki izhajajo iz nacionalnih pobud«, dogodek pa je sodil tudi v sklop EU kampanje za spodbujanje valorizacije znanja.

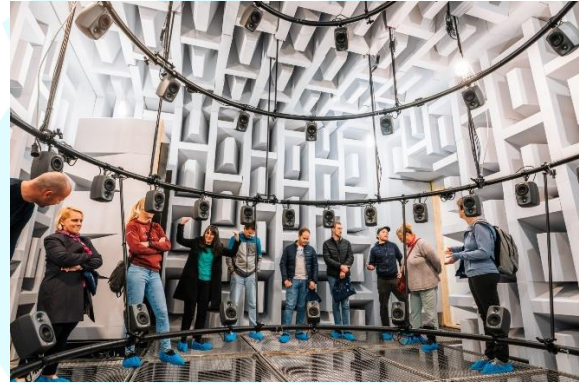

Vir slike_ zajem zaslona [Project and Innovation Support, JSI](#)

V smeri povezovanja znanosti, visokega šolstva in inovacij ter krepitve podore promocijskim in komunikacijskim aktivnostim tudi na področju inovacij, smo nadaljevali tudi uspešno sodelovanje s [Festivalom UNI.MINDS](#), ki je največji slovenski festival za razvijanje slovenske inovacijske skupnosti v partnerstvu med akademskim okoljem in gospodarstvom. Festival je že drugo leto uspešno povezan z Mesecem znanosti.

Ogled podjetij Lek in Lušt ter obisk Univerze v Mariboru. Vir slike: <https://uniminds.si/galerija/>

Ogled Centra odličnosti Innorenew in Luke Koper. Vir slike: <https://uniminds.si/galerija/>

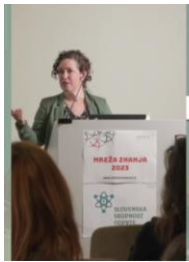
Letos so bile v sedmih dneh festivala prvič organizirane tri celodnevne strokovne ekskurzije v podjetja in laboratorije, ki se jih je udeležilo **147 obiskovalcev**, ter **649 obiskovalcev drugih dogodkov**. Skupno je na dogodkih sodelovalo **796 udeležencev iz akademskega okolja in gospodarstva**, med katerimi so se vzpostavile nove povezave za bodoča sodelovanja. Sodelovanje z organizatorji Festivala UNI.MINDS se je izkazalo za ustrezno, potrebno in primerno za namene krepitve povezovanj aktivnosti na področjih znanosti, visokega šolstva in inovacij, zato nameravamo v sklopu aktivnosti Meseca znanosti tudi v prihodnje nadaljevati in nadgraditi sodelovanje.

Ohranili smo tudi dobro [sodelovanje z društvom Mlada akademija](#) pri organizaciji delavnic ta temo duševnega zdravja raziskovalk in raziskovalcev in tistih, ki se šele podajajo na pot raziskovalne kariere.

Vir slike: spletna stran [Mlade akademije](#)

Tokratne delavnice so bile usmerjene v **pred-doktorsko in po-doktorsko** obdobje in so naslavljale kakšen je doprinos doktorata in kaj so ključni elementi, potrebni za doktorski študij ter o kariernih možnostih po doktoratu in različnih kariernih poteh, ovirah na poti. Na delavnici je bil predstavljen tudi eden od načinov priprave kariernega načrta. Navedeni dogodki so ključnega pomena, saj naslavljajo **specifično ciljno skupino raziskovalk in raziskovalcev** na začetku kariere in tistih, ki šele razmišljajo o znanstveni karieri.

Vir: zajem zaslona [Mreža občanske znanosti](#)

Med novostmi v programu Meseca znanosti zagotovo velja izpostaviti **prvi nacionalni dan občanske znanosti v Sloveniji**, ki smo ga skupaj z nedavno vzpostavljeno Mrežo občanske znanosti izvedli v okviru Dneva odprte znanosti 2023 in ga poimenovali **»Odkrivaj, sodeluj, raziskuj: dan Občanske znanosti«**.

Dogodek je predstavljal priložnost za raziskovalce, občane/državljanke, splošno javnost in vse, ki jih zanima področje občanske znanosti in znanosti na splošno, da izmenjajo izkušnje in oblikujejo vizijo za prihodnost tega dinamičnega področja. S prvim dnevom občanske znanosti smo želeli vsem akterjem na tem področju ponuditi priložnost izmenjave mnenj, pogledov in omogočiti mreženje ter izmenjavo projektnih izkušenj, saj gre za vznikajoče področje, kjer ministrstvo v prihodnjih letih načrtuje številne aktivnosti, zajete [v Akcijskem načrtu odprte znanosti](#).

Slavnostni vrhunec Meseca znanosti 2023 je tako kot vedno predstavljala podelitev **nagrad in priznanj za izjemne dosežke v znanstveno-raziskovalni in razvojni dejavnosti**, kjer je bilo podeljenih [15 nagrad in priznanj Republike Slovenije za izjemne dosežke v znanstvenoraziskovalni in razvojni dejavnosti](#), in sicer: 6 Zoisovih priznanj za pomembne dosežke, 4 Zoisove nagrade za vrhunske dosežke, 2 Zoisovi nagradi za življenjsko delo, Puhovo nagrada in Puhovo nagrado za življenjsko delo ter Priznanje ambasadorke znanosti Republike Slovenije.

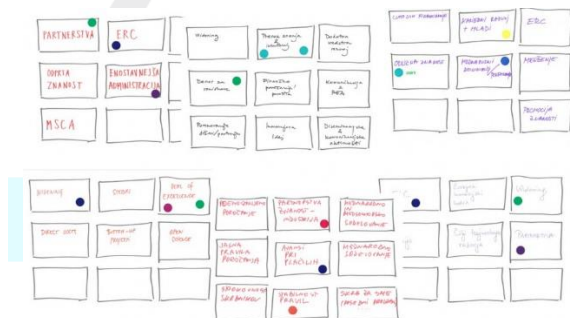

Nagrajenke in nagrajenci nagrad in priznanj za izjemne dosežke v znanstveno-raziskovalni in razvojni dejavnosti v letu 2023.

Slednjega je letos prejela prof. dr. Maruša Bradač za krepitev ugleda slovenske astrofizike v družbi in v mednarodnem merilu. Novost podelitve je tudi objava predstavitev nagrajencev, ki so na voljo [preko YouTube kanala Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije](#).

Ob zaključku leta sta v okviru Meseca znanosti potekala še dva zanimiva dogodka, in sicer ["Vizionarska delavnica: Oblikovanje 10. okvirnega programa za raziskave in inovacije"](#), ki je potekala tudi v okviru [Platforme znanja](#) (platforma za sodelovanje in vključevanje deležnikov raziskovalnega in inovacijskega sistema v pripravo in sooblikovanje odločitev na ravni EU) ter tradicionalni, že osmi, [Simpozij slovenskih raziskovalcev v tujini](#), ki ga soorganiziramo v sodelovanju z društvom VTIS in vsako leto predstavlja zaključek Meseca znanosti.

Vizionarska delavnica glede oblikovanje prihodnjega 10. okvirnega programa EU za raziskave in inovacije je bila namenjena prvi razpravi z deležniki o tem, kateri so elementi Obzorja Evropa, ki bi jih bilo potrebno ohraniti, nadgraditi in katere spremeniti ali celo ukiniti. Z delavnico smo tako želeli v skupnem ustvarjalnem duhu sooblikovati čim večje število novih, sodobnih, inovativnih in celo radikalnih idej glede strukture in delovanja novega 10. OP na nacionalni ravni.

Rezultati viharjenja na vizionarski delavnici za 10. OP

Na 8. Simpoziju slovenskih raziskovalcev v tujini je sodelovalo več kot 20 slovenskih raziskovalk in raziskovalcev ter drugih zaposlenih na področju znanosti in inovacij, ki so na eni okrogli mizi in štirih panelih osvetlili dogajanje in pretresli vprašanja sledečih tematik: sodelovanje slovenskih raziskovalcev v tujini z raziskovalci v Sloveniji, gospodarstvo in poslovne vede, arheologija, znanost v umetnosti in biotska raznovrstnost.

Slika: <https://www.drustvovztis.si/si/koledar/simpozij2023>

Predstavitve, ki so jih pripravili sodelujoči, so bile dobro sprejete, kar je potrjeval tudi odziv udeležencev, prisotnih v živo ali preko spleta (hibridni dogodek). V dveh dneh Simpozija je posamezni, delom programa skupno **prisluhnilo preko 180 oseb.**

Zaključne ugotovitve

S tokratno serijo dogodkov smo uspeli **preseči 2.000 udeleženk in udeležencev**, kar utrjuje prepričanje o potrebi organizacije tovrstnih dogodkov za promocijo pomena in vloge znanosti v družbi. Tudi izbrane osrednje tematike, kot so **valorizacija znanja, povezovanje znanosti, visokega šolstva, inovacij in gospodarstva, odprta znanost, raziskovalne kariere, digitalizacija, veselje in občanska znanost** dobro odsevajo strateške prioritete Republika Slovenije za obdobje do leta 2030, ki so zajete v [ReZrIS30](#). Osrednji namen meseca znanosti ostaja približevanja znanosti splošni javnosti, zato si bomo tudi v prihodnje prizadevali, da preko dogodkov v živo, spletnih prenosov in digitalnih platform omogočimo sodelovanje na dogodku kar največjemu številu zainteresiranih deležnikov in splošne javnosti. Nekateri dogodki postajajo tradicionalni del Meseca znanosti, medtem ko se določene vsebine in aktivnosti prepoznajo kot pomembne tekom posameznega leta, zato Mesec znanosti vsekakor predstavlja primeren okvir, da se jih predstavi tudi zainteresirani in splošni javnosti.

mesec znanosti